

Jaarverslag 1998

Jaarverslag 1998

Commissie van Deskundigen Grondwaterwet

Secretariaat: Griffioenlaan 2
Postbus 20021
3502 LA Utrecht
tel.: 030-2858000
fax.: 030-2858999
030-2870305

INHOUD

Blz.

Voorwoord	5
Inleiding	7
– <i>Samenstelling commissie</i>	7
– <i>Verzoeken om onderzoek</i>	7
– <i>Relevante ontwikkelingen</i>	7
– <i>Onderzoeksvragen</i>	8
Verzoeken om onderzoek	9
– <i>Drenthe</i>	9
– <i>Overijssel</i>	9
– <i>Noord-Holland</i>	10
– <i>Zuid-Holland</i>	10
– <i>Noord-Brabant</i>	11
– <i>Limburg</i>	14

Bijlage:

1. Samenstelling commissie
2. Overzicht verzoeken om onderzoek ex artikel 37

VOORWOORD

Voor u ligt het derde jaarverslag van de Commissie van Deskundigen Grondwaterwet (CDG). In 1998 heeft de commissie 5 nieuwe verzoeken om onderzoek ter behandeling gekregen, terwijl nog 18 verzoeken uit voorgaande jaren in behandeling waren. Ongeveer de helft van de lopende verzoeken zijn dit jaar afgehandeld.

Net als voorgaande jaren is de commissie ook in 1998 weer tweemaal bijeen geweest. De eerste vergadering in april stond in het teken van het afscheid van Peter Kusse en de voordracht van de nieuwe secretaris Wim Zeeman. Tijdens deze vergadering was de reikwijdte van het mandaat van de CDG een belangrijk agendapunt. Verder werden enkele actuele ontwikkelingen besproken, zoals de juridische aspecten grondwateronttrekking en een nadere analyse van het grondwaterbeleid met het oog op te verwachten werkzaamheden voor de commissie. De tweede vergadering in september vond plaats op locatie bij het Hoogheemraadschap Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Naast de algemene zaken met betrekking tot de CDG, kwam tevens aan de orde de relatie tot de behandeling van gebouwschade in gebieden waar effecten van grondwateronttrekking en peilverlaging gelijktijdig aan de orde zijn.

ir. G.A. Oosterbaan, voorzitter.

INLEIDING

– *Samenstelling commissie*

De samenstelling van de commissie is in 1998 niet veranderd. Als gevolg van een reorganisatie van de DLG, die zorg draagt voor de personele invulling van het secretariaat, is ir. P.J. Kusse per 1 mei ontheven van zijn functie als secretaris van de CDG. In zijn plaats is per gelijke datum benoemd ir. W.P.C. Zeeman. De samenstelling van de commissie op 31 december 1998 staat weergegeven in bijlage 1.

– *Verzoeken om onderzoek*

In bijlage 2 is een overzicht gegeven van de verzoeken om onderzoek, die in 1998 in behandeling waren bij de commissie. Hierbij zijn tevens de data van het verzoek om onderzoek, van het advies, van de eventuele hoorzitting en van de afhandeling vermeld. Deze verzoeken worden in het volgende hoofdstuk besproken. De 5 nieuw ontvangen verzoeken om onderzoek zijn divers van karakter, namelijk 2 landbouwschade, 1 gebouwschade, 1 natuurschade en 1 schade door wateroverlast.

In 1998 is voor een totaal bedrag van f 291.722,10 aan offertes aan provincies uitgebracht. Hiervan is een bedrag van f 71.263,75 bestemd voor onderzoek door derden.

– *Relevante ontwikkelingen*

Naast de verzoeken om onderzoek, die in het hoofdstuk "Verzoeken om onderzoek" worden besproken, worden in onderstaande enkele relevante ontwikkelingen behandeld, die naar de mening van de commissie een bredere aandacht verdienen.

Mandaat Commissie van Deskundigen Grondwaterwet

Volgens het instellingsbesluit heeft de commissie als taak "het uitvoeren van de haar bij de Grondwaterwet gegeven opdrachten". De in dit kader te verrichten werkzaamheden zijn gebaseerd op de schadevergoedingsartikelen (hoofdstuk IV) van de Grondwaterwet. In de afgelopen jaren heeft de commissie van Gedeputeerde Staten van diverse provincies een aantal verzoeken om onderzoek voorgelegd gekregen, welke strikt genomen niet tot het formele taakveld van de commissie gerekend kunnen worden. Naar beste vermogen en zonder al te formele opstelling, heeft de commissie die vragen ter hand genomen en daarover adviezen uitgebracht.

In het merendeel van de gevallen had de vraagstelling betrekking op (vermeende) feitelijk optredende of opgetreden schade in relatie tot grondwateronttrekking. Het bijzondere aan deze gevallen was bijvoorbeeld, dat het geen onttrekking krachtens een vergunning betrof of dat de indiener van het verzoek niet als de feitelijke rechthebbende ten aanzien van de onroerende zaak aangemerkt kon worden.

Alhoewel deze zaken naar de letter van de wet buiten de aan de commissie verleende opdracht vallen, kan gesteld worden dat behandeling hiervan wel past binnen de geest van de wet. Dit geldt evenzeer ten aanzien van verzoeken om advies of bemiddeling bij het tot stand brengen van onderlinge schaderegelingen en deelname als adviseur bij lokale, regionale of provinciale schadecommissies inzake grondwateronttrekking.

In een ander geval ontving de commissie het verzoek te adviseren over de door derden, niet zijnde vergunninghouder, ondervonden schade als gevolg van het (gedeeltelijk) intrekken van een vergunning en/of wijziging van de vergunningsvoorschriften. De wet voorziet niet in het regelen van deze schade. De commissie heeft zich in dit geval beperkt tot het uitbrengen van een technisch advies over de mogelijke schade en heeft zich hierbij niet uitgesproken over de vraag wie aansprakelijk is voor de eventuele schade.

In enkele gevallen was er een grotere discrepantie tussen de vraagstelling en de formele taakstelling van de commissie. Dit betrof onder andere verzoeken om technische adviezen of een inbreng van de commissie bij grondwaterwinningsprojecten, welke nog in de onderzoeksfase en de planfase verkeren. In feite kan hierbij worden gesproken van (technische) ondersteuning ten behoeve van de besluitvorming inzake de uitvoering van het grondwaterbeleid.

In één geval betrof het een verzoek om advies inzake het inrichten van een grondwatermeetnet en het voorschrijven van aanvullende maatregelen ter voorkoming van schade in het kader van een ontgrondingsvergunning.

Naar aanleiding van het voorgaande is er zowel bij de commissie als bij sommige van de provinciale opdrachtgevers behoefte ontstaan aan verduidelijking van het taakveld en de positie van de CDG. Zij heeft hiertoe een discussienota opgesteld, welke besproken is in de Juridische Werkgroep Grondwater van de provincies en in het IPO Vakberaad Grondwater. Dit heeft geresulteerd in het instellen van een werkgroep die het standpunt van de provincies in deze zal formaliseren.

Juridische aspecten grondwateronttrekking

Als gevolg van ontwikkelingen, zoals de totstandkoming van het Nieuw Burgerlijk Wetboek, de Algemene wet bestuursrecht, alsmede vele ontwikkelingen in de jurisprudentie op het terrein van schadevergoeding heeft de commissie besloten de nota "Juridische uitgangspunten bij het regelen van schade onder vigeur van de Grondwaterwet" te actualiseren. Voor deze herziening kan de commissie gebruik maken van de diensten van de heer mr. drs. A. Driesprong. De heer Driesprong is werkzaam bij de Centrale Directie Juridische Zaken van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, waar hij zich bezig houdt met onder andere zaken op het gebied van grondwater en stedelijk grondwaterbeheer. De herziening zal onder zijn supervisie plaatsvinden. Ten behoeve van de herziening van de betreffende nota is een eerste aanzet gemaakt. In het voorjaar van 1999 zal een concept van de nota ter commentaar aan de commissie worden voorgelegd.

Vergoedingsnorm voor extra kosten van beregening

Naar aanleiding van ingebrachte bedenkingen door land- en tuinbouwers inzake het TCGB-project Bergen op Zoom/Huybergen/Ossendrecht heeft de Technische Commissie Grondwaterbeheer haar vergoedingsnorm voor extra kosten van beregening aan een kritische beschouwing onderworpen. Hiervoor is informatie ingewonnen bij de Dienst Landbouwvoorlichting Vollegrondsgroenteteelt (DLV) te Horst, het Proefstation voor Akkerbouw en Vollegrondsgroenteteelt (PAV) te Lelystad en bij de Dienst Landelijk Gebied. Aan de hand van de verkregen informatie, heeft de commissie de kosten voor extra beregening in de tuinbouw berekend voor grove teelt en voor fijne teelt. Uit praktische overwegingen is gekozen voor een normstelling die aansluit bij een gemiddeld tuinbouwbedrijf. Daartoe zijn de twee berekende normbedragen gemiddeld, met als gevolg dat de nieuwe norm voor beregening in de tuinbouw met een factor 1,54 is aangepast ten opzichte van de oude norm. Deze nieuwe norm is door de CDG overgenomen.

– Onderzoeksvragen

Ter ondersteuning van de werkzaamheden van de commissie, zijn enkele onderzoeksvragen opgesteld.

Natschade en Minas-regelgeving

In haar vorig jaarverslag heeft de commissie gemeld, dat een brief is gestuurd aan de Dienst Landelijk Gebied (DLG), afd. Innovatie en Kennismanagement. In deze brief brengt de commissie de problematiek van het kwantificeren van de natschade en de Minas-regelgeving onder de aandacht van DLG. Een beter onderbouwde methodiek voor het kwantificeren van natschade is van belang, omdat de uitkomst van schaderegelingen hiervan sterk afhankelijk kan zijn. Dit geldt des te meer als maatregelen in het kader van verdrogingsbestrijding meer en meer ingang vinden. Het vergroten van het inzicht in de effecten met betrekking tot de Minas-regelgeving, zal ertoe leiden dat de commissie haar adviezen ook op dit punt beter kan onderbouwen. De commissie verwacht dat DLG beantwoording van deze onderzoeksvraag zal bevorderen.

Analyse provinciaal grondwaterbeleid

Het secretariaat heeft in 1997 de provinciale waterhuishoudingsplannen globaal geanalyseerd. Het doel van de analyse was om inzicht te krijgen in het geformuleerde beleid met betrekking tot grondwateronttrekkingen, benodigde hoeveelheden water en mogelijke consequenties voor het toekomstige werk van de commissie.

De commissie vond een verdieping van deze analyse nodig daar waar het gaat om consequenties voor haar werk. Naar aanleiding hiervan is door het secretariaat een nadere analyse uitgevoerd van het grondwaterbeleid van de provincie Overijssel. Soortgelijke analyses zullen door het secre-

tariaat ook voor een aantal andere provincies worden gemaakt om een landelijk beeld te verkrijgen.

VERZOEKEN OM ONDERZOEK

De verzoeken om onderzoek, die in 1998 in behandeling zijn of zijn geweest komen in dit hoofdstuk aan de orde. Van de colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies Groningen, Flevoland, Gelderland, Utrecht en Zeeland heeft de commissie in het verslagjaar geen verzoeken om onderzoek in behandeling gehad.

DRENTHE

BEILEN (03.002)

In het verslag over 1997 werd vermeld dat Gedeputeerde Staten van Drenthe na overleg met de commissie aan IWACO, Adviesbureau voor water en milieu opdracht heeft gegeven aanvullend onderzoek te verrichten. Dit onderzoek werd noodzakelijk geacht om de schade als gevolg van de grondwateronttrekking door de N.V. Waterleidingmaatschappij "Drenthe" op haar winplaats Beilen te kunnen berekenen. De resultaten van dit aanvullend onderzoek zijn ook in dit verslagjaar nog niet beschikbaar gekomen.

ANNEN (03.003)

Naar aanleiding van een verzoek om onderzoek naar vergoeding van geleden schade op tuinbouwgewassen als gevolg van de grondwaterwinning te Annen door de N.V. Waterleidingmaatschappij "Drenthe" (WMD), heeft de commissie op 25 augustus 1998 advies uitgebracht aan partijen.

De aanleiding van het verzoek om onderzoek was dat de belanghebbende van mening was dat de door de WMD voorgestelde vergoeding op basis van extra kosten van beregening te laag was. De commissie heeft in 1998 een nieuwe algemene norm voor vergoeding van gewasschade op basis van extra kosten van beregening vastgesteld. Deze nieuwe norm leidt tot een hogere vergoeding. De commissie heeft in deze zaak haar advies ook gebaseerd op deze nieuwe normering. Tegen dit advies van de commissie zijn geen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek is beëindigd.

OVERIJSSSEL

TUBBERGEN - MANDER (04.004)

In augustus 1997 bracht de commissie aan de Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. en aan een grote groep van landbouwers advies uit over de regeling van de toekomstige schade als gevolg van de voorgenomen vergroting van de onttrekking te Manderveen/Manderheide en het beëindigen van de onttrekking te Vasse. Tegen dit advies zijn zowel collectief als individueel bedenkingen ingebracht. In overleg met partijen is toen besloten de behandeling van deze bedenkingen op te schorten in verband met het voornemen de behandeling van een aantal ontvangen en nog te ontvangen nieuwe verzoeken om onderzoek in te passen in de procedure van de eerdere verzoeken. De aangekondigde nieuwe verzoeken om onderzoek zijn in het verslagjaar echter nog niet ontvangen. Teneinde de afhandeling van de reeds ingediende verzoeken niet verder te vertragen, is aan het eind van het verslagjaar de behandeling van deze verzoeken weer ter hand genomen.

MARKELO/GOOR (04.014)

In augustus 1996 heeft de commissie een verzoek om onderzoek ontvangen van de Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. (WMO) en de voormalige Gewestelijke Raad voor Overijssel van het Landbouwschap. Het verzoek betreft een algehele herziening van de schaderegeling te Markelo en te Goor. IWACO B.V. heeft een hydrologisch onderzoek uitgevoerd en het DLO-Staring Centrum een bodemkundig-hydrologisch onderzoek, zodat de commissie met de herziening van de schadeberekening kan beginnen.

WIERDEN - HOOGE HEXEL (04.017)

In maart 1998 heeft de commissie een verzoek om onderzoek ontvangen. Het verzoek heeft betrekking op verdrogings schade, voornamelijk schade aan bomen, op een landgoed als gevolg van een grondwateronttrekking door de Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V.. De belanghebbende vraagt in het verzoek om compenserende maatregelen of, indien dit niet mogelijk blijkt te zijn, schadevergoeding. De commissie heeft zich georiënteerd op de problematiek en is bezig met het onderzoek.

NOORD-HOLLAND

HOOFDDORP - HRC (07.001)

In februari 1998 heeft de commissie van een tulpenkweker te Hoofddorp een verzoek om onderzoek ontvangen. Volgens het verzoek heeft belanghebbende zijn perceel tulpen in mei 1996 extra moeten laten beregenen om droogteschade te voorkomen. Deze extra beregening zou naar zijn mening noodzakelijk zijn geweest, omdat Holland Railconsult (HRC) in 1996 een tijdelijke bronbemaling met retourbemaling heeft uitgevoerd ten behoeve van de aanleg van KW17 in de Zuid-Tangent te Hoofddorp. Belanghebbende claimt de kosten van de extra beregening. De commissie heeft zich op de zaak georiënteerd en aan Gedeputeerde Staten een plan van aanpak en een offerte uitgebracht.

ZUID-HOLLAND

RIDDERKERK (08.003)

Op 6 januari 1998 bracht de commissie advies uit met betrekking tot schade aan een woonhuis te Ridderkerk. De schade wordt volgens het verzoek om onderzoek in verband gebracht met de uitbreiding en verplaatsing van de grondwaterwinning door de N.V. Waterleidingmaatschappij Zuid-Holland Oost (WZHO) in de Crezéepolder. Volgens het verzoek is de schade sinds de zomer van 1995 ernstig toegenomen.

Uit het door de commissie verrichte onderzoek en het in opdracht van de commissie door Fugro Ingenieursbureau BV uitgevoerde schadeonderzoek bleek dat de schade aan de woning kan worden verklaard uit een combinatie van bouwkundige en grondmechanische factoren en incidentele verlagingen van de grondwaterstand. De verlaging van de grondwaterstand is naar de mening van de commissie grotendeels toe te schrijven aan de weersomstandigheden, met name de droge jaren 1995-1996. De grondwaterwinning door de WZHO in de Crezéepolder heeft slechts een verwaarloosbare verlaging van de freatische grondwaterstand tot gevolg. De verlagingen van de diepe grondwaterstand door de winning kunnen in theorie wellicht zorgen voor zettingen in de wijde omgeving, doch deze zijn, gezien de afstand van de winputten tot de woning, niet in staat zettingsverschillen te genereren. Op grond van het verrichte onderzoek concludeert de commissie in haar advies dat de grondwaterwinning in de Crezéepolder niet significant heeft bijgedragen aan de geconstateerde schade aan de woning en dat er derhalve geen grond is voor het instellen van een vordering op de WZHO tot vergoeding van schade.

Tegen het advies van de commissie zijn door de eigenaar van de woning bedenkingen ingebracht. De bedenkingen betreffen met name de conclusie van de commissie ten aanzien van de oorzaken van de opgetreden schade. Hierbij wordt met nadruk gewezen op het cumulatieve effect van mogelijke externe factoren, die gezamenlijk de schade zouden kunnen hebben veroorzaakt.

In haar reactie op de bedenkingen stelt de commissie dat de totale schade naar haar mening een gevolg is van een combinatie van interne en externe oorzaken. De invloed van de onttrekking door de WZHO is ter plaatse van de woning dermate gering dat hieraan geen wezenlijke bijdrage in de verandering van de voor de zetting relevante omstandigheden mag worden toegeschreven. De vraag of en in welke mate de schade (mede) een gevolg is van andere externe factoren, afzonderlijk dan wel collectief, staat niet ter beoordeling van de commissie. De commissie heeft in de bedenkingen dan ook geen aanleiding gevonden haar aanvankelijke advies te wijzigen. Deze conclusie van de commissie is in een schrijven van 7 april 1998 ter kennis gebracht van partijen. De taak van de commissie ten aanzien van dit verzoek om onderzoek is hiermee beëindigd.

BARENDRECHT (08.004)

In maart 1998 ontving de commissie van de eigenaar van een woning te Barendrecht een verzoek om onderzoek met betrekking tot gebouwschade. De schade zou volgens belanghebbende zijn ontstaan als gevolg van de bemaling van het Bouwdok Barendrecht van Rijkswaterstaat (RWS) ten behoeve van de bouw van elementen voor de Wijkertunnel. De Minister van Verkeer en Waterstaat heeft een commissie van onafhankelijke deskundigen, Commissie Wateronttrekking Elementenbouw Wijkertunnel en Heinoordtunnel (CWOWH), ingesteld met de taak schadeclaims te behandelen als gevolg van betreffende bemaling. Bovenstaande verzoek om onderzoek is in behandeling geweest bij deze schadecommissie. Omdat belanghebbende zich niet kan vinden in de bevindingen van de CWOWH, heeft betrokkene verzocht om een onderzoek door de CDG. De commissie heeft zich op de zaak georiënteerd en aan Gedeputeerde Staten een plan van aanpak en een offerte uitgebracht.

ZANDVOORT/NOORDWIJK (08.005)

In mei van het verslagjaar werd een verzoek om onderzoek ontvangen van een bollenkweker te De Zilk-Hillegom met betrekking tot in 1996/1997 ondervonden schade door wateroverlast op enkele percelen bloembollen. De wateroverlast werd (mede) toegeschreven aan een verhoging van de grondwaterstand in het aangrenzende duingebied als gevolg van een wijziging in de duinwaterwinning van de Gemeente Waterleidingen Amsterdam (GWA). De wijziging in de onttrekking houdt verband met regeneratie-maatregelen voor het duingebied. In dat kader hebben de provincies Noord- en Zuid-Holland in 1995 de vergunning van GWA gewijzigd. Door de wijzigingen in de grondwateronttrekking wordt beoogd de oorspronkelijke situatie van vóór de grondwaterwinning/infiltratie (gedeeltelijk) te herstellen.

De Grondwaterwet voorziet niet in een regeling ter vergoeding van "schade" als gevolg van *vermindering* van de onttrekkingsinvloed. In verband hiermee heeft de commissie zich in haar advies beperkt tot een technische beoordeling van de schade en het eventuele causale verband tussen de schade en de veronderstelde verhoging van de grondwaterstand in het duingebied als gevolg van de wijzigingen in het onttrekkingsregime van GWA. De commissie doet geen uitspraak over de vraag wie aansprakelijk is voor de eventuele hieruit voortvloeiende schade. Hierover zal op beleidsniveau een uitspraak gedaan moeten worden.

Ter onderbouwing van het op te stellen advies heeft de commissie aan de DLO-Staring Centrum (SC-DLO) opdracht verleend onderzoek te verrichten naar de oorzaak/oorzaken van de wateroverlastschade. In dat kader zijn bestaande onderzoeksrapporten bestudeerd en zijn gesprekken gevoerd met betrokken partijen en met onderzoekers en deskundigen. Het SC-DLO komt in haar rapport tot de conclusie dat de hydrologische veranderingen in de Amsterdamse waterleidingduinen niet de hoofdoorzaak zijn van de opgetreden schade, doch dat het meest waarschijnlijk is dat de schade is veroorzaakt door een combinatie van extreme weersomstandigheden en de uitgeoefende bedrijfsvoering. Op grond van de resultaten van het SC-DLO onderzoek concludeerde de commissie dat er geen of althans onvoldoende feiten en/of aanwijzingen zijn op grond waarvan een causaal verband tussen de schade en de hydrologische veranderingen in het duingebied van GWA aanwezig of aannemelijk moet worden geacht. Deze conclusie is verwoord in een advies dat op 14 juli aan partijen is verzonden.

Binnen de gestelde termijn zijn door geen der partijen bedenkingen tegen het advies ingebracht. Op 17 augustus heeft de commissie aan partijen bericht dat de taak van de commissie ten aanzien van dit verzoek om onderzoek is beëindigd. Door de belanghebbende bollenkweker zijn vervolgens bij brief van 5 september alsnog bedenkingen ingebracht. De commissie stelde zich evenwel op het standpunt dat nu de taak van de commissie in deze zaak formeel is beëindigd, heropening van het onderzoek door de commissie alleen kan plaatsvinden door tussenkomst van GS. De commissie heeft belanghebbende geadviseerd hiertoe een gemotiveerd schriftelijk verzoek in te dienen bij GS.

NOORD-BRABANT

LIESHOUT - BAVARIA (10.008)

In november en december 1997 ontving de commissie 3 verzoeken om onderzoek naar gewasschade in de omgeving van de grondwateronttrekking door Bavaria B.V. te Lieshout. Deze verzoeken betreffen een vierde groep belanghebbenden. Het advies aan betrokken partijen is gebaseerd op dezelfde normen en uitgangspunten, die ten grondslag liggen aan het door de commissie uitgebrachte advies aan de vorige groepen belanghebbenden. De commissie komt hierin tot de conclu-

sie dat de 3 betrokken grondgebruikers schade ondervinden als gevolg van de betreffende winning. Tegen het advies van de commissie zijn geen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie ten aanzien van deze verzoeken om onderzoek is beëindigd.

LITH-WOB (10.010)

In augustus 1997 bracht de commissie advies uit over een verzoek om onderzoek van de sportvereniging Maaskantse Boys naar zettingsschade aan het clubgebouw. De schade zou een gevolg zijn van de grondwaterwinning door de N.V. Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB) op haar pompstation te Lith. In het advies concludeerde de commissie dat er geen sprake is van causaal verband tussen de grondwateronttrekking en de schade aan het clubgebouw. De schade is naar de mening van de commissie mogelijk een gevolg van een uitgevoerde terrasophoging. Eind augustus 1997 zijn door de sportvereniging bedenkingen tegen het advies ingebracht. De bedenkingen betroffen met name het door de commissie veronderstelde verband tussen de terrasophoging en de schade. Toegezegd werd de bedenkingen met aanvullende informatie nader te onderbouwen. Ondanks herhaalde verzoeken is echter geen aanvullende informatie ontvangen.

Op 7 april 1998 heeft de commissie op basis van de haar ter beschikking staande gegevens een advies als bedoeld in art. 39 aan partijen verzonden. Gelet op de sterke vermindering van de grondwateronttrekking en het feit dat de grondwaterstand in de jaren 1995 en 1996 niet lager is geweest dan in de begin jaren '90 handhaaft de commissie haar conclusie uit het eerdere advies dat er geen aantoonbaar causaal verband is tussen de opgetreden schade aan het clubhuis en de grondwateronttrekking door de WOB te Lith. De taak van de commissie ten aanzien van dit verzoek om onderzoek is hiermee beëindigd.

BERGEN OP ZOOM (10.015)

Van een groep van 38 landbouwers is in 1997 een verzoek om onderzoek ontvangen naar schade als gevolg van de grondwaterwinningen Bergen op Zoom en Wouw/Altena door de N.V. Waterleidingmaatschappij Noord-West-Brabant (WNWB), de grondwaterwinningen Halsteren en Huijbergen door de N.V. Delta Nutsbedrijven (DN) en de industriële grondwaterwinning door Nedalco. Het betreft een nagekomen groep als vervolg op het in 1997 door de Technische Commissie Grondwaterbeheer verrichtte onderzoek naar schade als gevolg van deze onttrekkingen bij een eerste groep landbouwers. Er was overeengekomen dat de WNWB het grondgebruik van de betrokken landbouwers zou controleren. Veel landbouwers hadden tot eind 1998 echter nog steeds geen (volledig) grondgebruik opgegeven. De commissie heeft daarom in november 1998 aan de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond (NCB) gevraagd actie te ondernemen om de landbouwers aan te sporen de noodzakelijke informatie aan de commissie toe te zenden. Het belangrijkste deel van de informatie is nu ontvangen, zodat de commissie in 1999 over kan gaan tot het berekenen van de schade.

LUYKSGESTEL (10.016)

Naar aanleiding van het verzoek om onderzoek van een groep landbouwers naar de gewasschade als gevolg de grondwateronttrekking op de winplaats Luyksgestel van de N.V. Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB) en de onttrekking door de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening te Lommel (B) heeft de commissie aan het DLO-Staring Centrum (SC-DLO) opdracht verleend voor een verkennend bodemkundig-hydrologisch onderzoek in vier proefgebieden (fase 1). Beoogd werd met dit onderzoek gegevens te verzamelen over de huidige hydrologische situatie en de opgetreden veranderingen hierin ten opzichte van de situatie zoals deze is vastgesteld vóór de grondwaterwinning door de WOB.

De resultaten van het onderzoek door SC-DLO zijn in de loop van het verslagjaar beschikbaar gekomen. De uitkomsten dienen mede ter bepaling van de te volgen onderzoeksstrategie.

In verband met de grensoverschrijdende gevolgen van de in het geding zijnde grondwateronttrekkingen heeft de commissie aan Rijkswaterstaat verzocht te bewerkstelligen dat de Permanente Gemengde Schadecommissie zoals genoemd in de Beschikking van het Comité van Ministers van de BENELUX Economische Unie van 10 oktober 1983, alsnog wordt ingesteld.

PRINSENBEEK (10.017)

In augustus 1997 zijn van 4 eigenaren van gebouwen te Prinsenbeek verzoeken om onderzoek ontvangen. Volgens de verzoeken wordt door de belanghebbenden schade ondervonden aan woningen en bedrijfsgebouwen als gevolg van een tijdelijke bronbemaling door het Hoogheemraad-

schap West-Brabant (HWB) ten behoeve van de uitbreiding van de rioolwaterzuiveringsinstallatie te Prinsenbeek. Op 9 juli 1998 bracht de commissie advies uit aan partijen. De commissie komt hierin tot de conclusie dat er geen sprake is van een causaal verband tussen de betreffende bronbemaling door het HWB en de opgetreden gebouwschade.

Tegen het advies van de commissie zijn door drie belanghebbenden bedenkingen ingebracht. Tevens is verzocht om de bedenkingen mondeling te kunnen toelichten in een hoorzitting. Deze zitting heeft plaatsgevonden op 8 oktober 1998. De bedenkingen hebben betrekking op de bodemopbouw, de hoeveelheid onttrokken grondwater, de hoogtemetingen, de voor-, tussen- en eindopnamen van de betreffende gebouwen en de schade-uitkering als gevolg van de bronbemaling in 1990/1991.

Uit de hoogtemetingen ter plaatse van de betreffende gebouwen volgt een maximale hoogteverandering van 3 mm. Dit ligt binnen de betrouwbaarheidsmarge van de meting, met als gevolg dat er geen significante veranderingen in hoogte hebben plaatsgevonden. Deze conclusie wordt bevestigd door de bodemopbouw (geen noemenswaardige zettingsgevoelige lagen) en het verloop van de grondwaterstand nabij betreffende gebouwen (geen extra verlaging van de grondwaterstand ten opzicht van de omgeving). Op basis van deze conclusie en de toelichting tijdens de hoorzitting door partijen, heeft de commissie in de bedenkingen geen aanleiding gezien haar advies te wijzigen. De taak van de commissie is hiermee beëindigd.

NULAND-ZUID (10.018)

In oktober 1997 heeft de commissie van een landbouwer te Rosmalen een verzoek om onderzoek ontvangen. Het verzoek heeft betrekking op gewasschade als gevolg van de grondwateronttrekking te Nuland van de N.V. Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB). Het verzoek vloeit voort uit de tussen een eerste groep landbouwers en de WOB tot stand gekomen regeling van de gewasschade voor het gebied ten noorden van de rijksweg N50 (TCGB). Voor het gebied ten zuiden van de N50 werd toen aangenomen dat de extra aanvoer van water door het Waterschap de Aa de effecten van de grondwateronttrekking compenseert.

Het onderhavige verzoek betreft percelen ten zuiden van de N50. De commissie heeft de effecten van de extra wateraanvoer onderzocht en komt tot de conclusie dat de hydrologische effecten van de grondwateronttrekking in het gebied ten zuiden van de N50 nagenoeg volledig dan wel volledig worden gecompenseerd door de extra wateraanvoer door het Waterschap de Aa. Volgens de commissie treedt er op de percelen van belanghebbende geen aantoonbare gewasschade op als gevolg van de betreffende winning. Tegen het advies van de commissie zijn geen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie ten aanzien van dit verzoek om onderzoek is beëindigd.

NULAND-GROEP 2 (10.019)

In december 1997 en januari 1998 ontving de commissie een 3-tal verzoeken om onderzoek van in totaal 49 landbouwers in de omgeving van Nuland. Het betreft een tweede groep landbouwers, die meent gewas- en veedrenkschade te ondervinden van de grondwaterwinning te Nuland van de N.V. Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB). Het verzoek vloeit voort uit de tussen een eerste groep landbouwers en de WOB tot stand gekomen regeling van de gewasschade voor het gebied ten noorden van de rijksweg N50.

In haar advies d.d. 29 oktober 1998 komt de commissie tot de conclusie dat 47 betrokken grondgebruikers schade ondervinden als gevolg van de betreffende winning. Eén landbouwer heeft na herhaalde oproep zijn grondgebruik niet opgegeven bij de commissie en met 1 belanghebbende is in 1997 reeds een schaderegeling overeengekomen (eerste groep). Tegen dit advies zijn door één grondgebruiker bedenkingen ingebracht. Deze bedenkingen hebben betrekking op een perceel gelegen ten zuiden van de N50, waarvoor geen schade is berekend. Voor dit perceel zijn de onderzoeksresultaten van het project **NULAND-ZUID** (10.018) van toepassing. De commissie handhaaft dan ook haar advies. De taak van de commissie ten aanzien van dit verzoek om onderzoek (tweede groep belanghebbenden) is beëindigd.

HELMOND-GROEP 2 (10.020)

In december 1997 ontving de commissie van in totaal 31 landbouwers in de omgeving van Helmond een verzoek om onderzoek. Het betreft een tweede groep landbouwers, die meent gewasschade te ondervinden als gevolg van de grondwateronttrekking Helmond van de N.V. Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB). Het verzoek vloeit voort uit de tussen een eerste groep landbouwers en de WOB tot stand gekomen regeling van de gewasschade.

Op 10 september 1998 heeft de commissie advies uitgebracht aan partijen. Hierin komt de commissie tot de conclusie, dat 24 grondgebruikers gewasschade ondervinden als gevolg van de betreffende grondwateronttrekking. Eén landbouwer ondervindt geen schade, twee landbouwers hebben na herhaalde oproep hun grondgebruik niet opgegeven bij de commissie en met 4 belanghebbenden is in 1996 reeds een schaderegeling overeengekomen (eerste groep). Er zijn geen bedenkingen ingebracht tegen het advies. De taak van de commissie inzake dit verzoek om onderzoek is beëindigd.

LIMBURG

HEEL-PS BEEGDEN (11.002)

In februari 1998 heeft de commissie van een landbouwer te Horn een verzoek om onderzoek ontvangen. Volgens het verzoek wordt er door de belanghebbende schade aan het gewas ondervonden als gevolg van de grondwateronttrekking te Beegden door de N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML).

De commissie heeft zich georiënteerd op de problematiek, een plan van aanpak opgesteld en een offerte uitgebracht aan Gedeputeerde Staten. Aan het DLO-Staring Centrum is opdracht verleend tot het uitvoeren van een bodemkundig-hydrologisch onderzoek. De resultaten van dit onderzoek zijn in september van het verslagjaar beschikbaar gekomen. Op basis van deze resultaten en de uitkomsten van een onderzoek van de commissie naar de effecten van de hydrologisch ingrepen welke in dit gebied hebben plaatsgevonden, wordt het rapport opgesteld en de schade berekend.

BIJLAGE 1:

SAMENSTELLING COMMISSIE

Op 31 december 1998 bestaat de commissie uit:

Voorzitter:	ir. G.A. Oosterbaan	Plv. lid:	ir. C.J. de Lange
Plv. voorzitter: Zanten Jut	mr. G.J.M.M. Tax	Plv. lid:	mr. J.J. van
Lid:	ir. W. Bokhoven	Plv. lid:	ir. J. Kruizinga
Secretaris:	ir. W.P.C. Zeeman		
Plv. secretaris:	ing. G.J. Grotentraast		

BIJLAGE 2: OVERZICHT VERZOEKEN OM ONDERZOEK EX ARTIKEL 37

Projectnaam	project-code	nummer verzoek	aantal belanghebbenden	soort schade*)	datum toezending	datum advies	datum hoorzitting	datum eindbericht
Drenthe								
Beilen	03.002	01	?	L	12-09-97			
Annen	03.003	01	1	L	17-12-97	25-08-98	-	15-10-98
Overijssel								
Tubbergen (Mander)	04.004	01	ca. 150	L	11-01-96	28-08-97		
		02	5	L	22-10-97			
		03	1	L	10-12-97			
Markelo/Goor	04.014	01	ca. 120	L	12-08-96			
Wierden (Hoge Hexel)	04.017	01	1	N	03-06-98			
Noord-Holland								
Hoofddorp (HRC)	07.001	01	1	L	16-02-98			
Zuid-Holland								
Ridderkerk	08.003	01	1	G	02-04-97	06-01-98	-	07-04-98
Barendrecht	08.004	01	1	G	02-03-98			
Zandvoort/Noordwijk	08.005	01	1	WO	06-05-98	14-08-98	-	17-08-98
Noord-Brabant								
Lieshout (Bavaria)	10.008	06	1	W	07-10-97	16-12-97	-	19-01-98
		07	1	L	26-11-97	15-07-98	-	19-08-98
		08	1	L	15-12-97	15-07-98	-	19-08-98
		09	1	L	15-12-97	15-07-98	-	19-08-98
Lith (WOB)	10.010	03	1	G	28-03-93	06-08-97	-	07-04-98
Bergen op Zoom	10.015	01	38	L	23-04-97			
Luyksgestel	10.016	01	47	L	23-12-97			
Prinsenbeek	10.017	01	4	G	20-08-97	09-07-98	08-10-98	01-12-98
Nuland (Zuid)	10.018	01	1	L	07-10-97	08-10-98	-	17-11-98
Nuland (groep 2)	10.019	01	49	L	16-12-97	29-10-98	-	12-01-99
Helmond (WOB, groep 2)	10.020	01	30	L	17-12-97	10-09-98	-	27-10-98
Limburg								
Heel (ps Beegden)	11.002	01	1	L	12-06-98			

*) L = Landbouwschade, G = Gebouwschade, W = Waterpeil, WO = Wateroverlast, N = Natuurschade